

dély elnyomott magyar jobbágytömegei az itt élő románság osztály és nemzeti jellegű szabadságtörekvéseivel. A cikkíró azonban nem a dolgok, hanem érzései logikájára építi fel érvelését. Így vezeti le az imperiálista nemzeti lényegből azt is, hogy a magyarság nem tartozik szervesen Erdélyhez, a baltikumai junkerek szerepét szánva neki.

Aurel Decei „Az erdélyi román történetírás az egyesülés utáni 20 évben“ c. tanulmányában már több befogadó készség nyilvánul meg. Tudományos jellegű, bibliográfiára támaszkodó munkája különben is tényekhez kötött, s az elméletek, állásfoglalások összevetéséből több tárgyilagosság születik meg. Decei ha nem is ért egyet velük, méltányol, sőt ismertet erdélyi magyar történetfelfogásokat is. „Az erdélyi román történetírás — írja — magának vall olyan problémákat is, amelyek nem tisztán román jellegűek, azonban népünk tág, megértő szellemében tárgyalja azokat“. „Igazi humánizmusról“ beszél, amely a történetírás fejlődését lehetővé tette, s elismeri, hogy „az állandó kapcsolatok által más népi közösségekkel, amelyek saját részükről szintén történelmük magasztára emelkedtek, a román történelmi erők a jövőre kovász szerepére tettek szert...“

Erdély népi kölcsönhatásaival, az együvértartozás érzése mellett, az építő jellegű nemzeti öntudat fejlesztője is volt a románságban. Tévés elgondolásokból táplálkozik az a nemzetféltség, amely véka alá rejti a más népekkel közös erdélyi elemet. Az erdélyi szolidaritás most lenne a legjobb biztosíték arra, hogy egyik se váljék külső hatalmi szándékok eszközévé a másik ellen. A népet szolgáló reális történelem szemlélet ezért nem élezi ki a nemzeti szenvedélyeket egymással szembeállító, s így a haladást megkötő elemeket, hanem az uttörő folyamatot domborítja ki a közös kibontakozáshoz. (Bányai László)

KÉMEK, PROPAGANDISTÁK..
A „totális“ háború háromszorosan 5 dimenziójú. Először, öt harci tényező küzd benne: propagandisták, kémek, feltalálók, hadiüzemek, hadseregek. Másodsor, öt fronton folyik: „földalatt“ (képletesen értendő), levegőben, földön, vizen és víz alatt. Harmadsor: öt ellenséges célpont: az idegek, az irányító-ésszközpontok, az erkölcsi erő, a hadi- és létfenntartási anyagok és emberek megsemmisítésére összpontosul.

Az első sorban említett öt harci tényező közül, kettő szerepe került ujabban igen előtérbe: a propagandisták és kémeké. Ez a két veszedelmes fegyver az elmúlt két évben, a kiszemelt és sorra került ellenfeleken a leghalálosabb sebeket ejtette.

A propagandisták (ebbe a gyűjtőszóba éppúgy beletartoznak az irányító államvezetők, mint a diplomácia, sajtó, rádió, katonai és közgazdasági szakirodalom stb. vezető emberei) feladata olyan előnyös helyzet és légkör teremtése, amely a lehető legnagyobb mértékben könnyíti meg a felfejlődő fegyveres erők utját és munkáját. A propagandisták a tulajdonképpeni katonai akciót megelőző illetve előkészítő általános szellemi, erkölcsi, anyagi és stratégiai összpontosítás céljainak eléréséért küzdenek. („Legfontosabb a lehető legteljesebb, mindenre kiterjedő összpontosítás utáni villámgyors akció!“ — írja Tempelhoff tábornok a Wissen und Wehr-ben.) Ezek a célok: 1) Az ellenfél állam (lakosság és hadsereg) erkölcsi erejének aláásása és megtörése; 2) Az ellenfél politikai, gazdasági és katonai vezérkarának (s az ellenfél közvéleményének) félrevezetése és megzavarása; 3) Az ellenfél anyagi, erkölcsi, szellemi és stratégiai felkészültségének megbomlasztása; 4) A saját (és szövetséges) valamint a semleges államokban olyan „lelkes“ vagy legalább is „rokonszenvező“ légkör kialakítása, amely a leghatványozot-

tabb erejű támadást illetve védelmet teszi lehetővé; 5) A belső ellenség megszervezése, táplálása és irányítása az ellenfél államában, nemzetiségi, faji, ideológiai alapon. E célok elérésére a „totális“ propaganda minden lehető és rendelkezésre álló eszközt felhasznál. Ami ezek közül az u. n. szellemi eszközöket illeti úgy itt az igazság és a hazugság, a valóság és a képtelenség közti széles skála valamennyi billentyűje mozgásba kerül. A propagandisták feladatainak, harci módszereinek és alkalmazott eszközeinek kellő szemléltetésére elegendő felvilágosítással szolgálnak pl. a franciaországi és angolai szélsőjobb-oldali és „közép-párti“ folyóiratok és napilapok pár hónappal ezelőtt leleplezett külföldi összeköttetéseknek, ez összeköttetések anyagi alapjainak és célkitűzésének a legutóbbi kémbotrány-sorozat alkalmával csekély részben nyilvánosságra jutott adatai, Sir Arthur Mosley angol „feketeinges“ vezető és a nemrég még „teljes gőzzel“ működő ár terrorszervezetek külföldi kapcsolatai s ezek bel- és külpolitikai célkitűzései; néhány USA-beli politikus tulerélyes Roosevelt s főleg progresszión-ellenes fellépésének titkos, Oceánon-inneni rugói; az USA-ban, Svájcban, Belgiumban, Dániában idén felfedezett nagyarányú, külföldi vonatkozású politikai mozgólódások és, ezek kereteibe tartozó kémkedések s néhány más politikai merénylet (gyilkosság stb.) kívülről irányított megszervezése stb. Jó ideig hatásos időnyerő, félrevezető és bomlasztó erejű propagandabombáknak bizonyultak az olyan különböző „illetékesek“ által tett kijelentések, amelyek kimondottan stratégiai célkitűzések vérnélküli elérésére faji, nyelvi s hasonló „magától értetődő“ érveket hangoztattak s minden ilyen követelést „végső és legutolsó“ követelésként állítottak volt be... (Emlékezzünk a múlt év elejétől az idei nyár végéig bekövetkezett politikai események és változások szellemi és erkölcsi elő-

készítésének idejére és mozzanataira!)

Ugyancsak a propaganda feladata a tömegfélelmet keltő hírek terjesztése az ellenfél államokban. Az ilyen hírek különösen a képzeletbeli hadi-szerek-eszközök bekövetkezendő hatásait ismertetik az ellenfél államokban már beszervezett pánik-hangulat és delejezettség fokozására. Ha azután ezzel kapcsolatban sikerül olyan hírek terjesztése is, amelyek az ellenfél hadieszközeit, gazdasági erőforrásait, hadseregét stb. fogyatékosnak vagy hasznavehetetlennek tüntetik fel a közvélemény előtt, vagy a kül- és belpolitikai helyzetet festik mesterségesen, egy óriási „suttogó-gépezet“ mozgásba hozásával mennél sötétebbre; akkor az ellenfél erkölcsi-erődvonala át van törve: az ellenállás pillérei inognak már az első puskalövés előtt! A „totális“ szellemű propaganda jellegzetes példái az olyan fajta „hadijelentések“ is, amilyenekre pl. a Domej japán távirati ügynökség „hírszolgálatá“ hívta fel a világ közvéleményének figyelmét a nyáron. („12 japán repülőgép negyedórás légi harcban százötven szovjet gépet semmisített meg...“ vagy: „A legutóbbi öt nap légi harcain során több mint hatszáz szovjet gépet terítettünk le...“ Ugyanebbe a kategóriába sorozhatók azok a német-lengyel háború folyamán nyilvánosságra hozott „veszteséglisták“ is, amelyek nyilvánvaló célja befelé a megnyugtató, kifelé pedig a „sebezhetetlenség“ látszatát keltik). Az ilyen és hasonló hírek naponta ismétlődnek, mert az állandó ismétlés alkalmas befelé az „erkölcsi“ erő, kifelé pedig a fegyveres támadás hatásainak felerősítésére.

A támadást megelőzően és annak ideje alatt is, a semleges országok sajtó és rádióhírszolgálatára tehet nagy szolgálatokat a „totális“ propagandának és biztosíthatja a „hírek“ hitelét. A német-lengyel háborút megelőzően sikerült pl. olyan „hirt“ lanszírozni a támadónak a semleges sajtón keresztül, amely

szerint „Keletporoszországban valóssággal kapkodó iramban készülnek fel a védelemre, lövészárkokat ásának, erősítési munkálatokat végeznek, a lakosságot belsőbb területeken helyezik biztonságba stb...” A lengyel vezérkar tehát nyugodtan aludhat ezen a frontszakaszon... **Eredmény:** nyugodtan is aludt, miközben a német támadás itt is olyan erővel zúdult rájuk, hogy harmadnap még a Narevnél se szedte össze magát a hiányos információs szolgálattal rendelkező lengyel hadsereg!!

Az akciót megelőző illetve előkészítő „totális” propagandát H. Rauschning „az akarat megbénításának” nevezi! Ez a fenyegetésekből és „békés” ajánlatokból álló propaganda az ellenfél kormányzatában és közvéleményében teljes zavart, tájékozatlanságot, majd pedig tehetetlen idegességet kelt. A „totális” propaganda természetesen megszakítás nélkül offenzívában van, miért is az ellenfél védekezésére és tárgyalásokra kényszerül, olyankor, amikor már lélektanilag kimerült.

A propaganda arzenálja szinte kimeríthetetlen. A rádiótól a semlegesek sajtóján keresztül, a fizetett ügynökök és az ellenfél államban élő nemzetiségi, ideológiai szövetségeinek megfelelő működésén át a repülőkké milliósámmra ledobált röpceduláig, a közvetítő módok és eszközök légiója áll rendelkezésre. Hatalmas és változatos fegyvertára ellenére azonban a propaganda a háborút megelőzően és annak ideje alatt is csak az oly államokkal szemben alkalmazható sikerral, amely államok szervezeteit a politika, a társadalom, a gazdaság, a korrupció stb. lappangó vagy idült betegségei töltik meg. Az ilyen kóros állapot a legérzékenyebb talaj a propaganda számára. Áttörhetetlen gát ezzel a megtévesztő, belső ellentéteket, erkölcsi és szellemi káoszt keltő totális propagandával szemben a közvélemény, illetve a széles néprétegek politikai felvilágosodottsága, az eszmei célkitűzések tudatosítása és az

ezek eléréséért küzdő erők tökéletes erkölcsi és szellemi mozgósítása és felkészültsége. Nem érhet el az elenséges propaganda pánikgyökerű (pl. infláció stb.) eredményeket ott, ahol az állami élet vérkeringéséből az előbbi tényezők már eleve kiküszöbölődtek, nem vezethet eredményre a stratégiai félrevezetést célzó propaganda-mesterkedés olyan állammal szemben, amelynek vezénkara és információs-gépezete helyesen működik és nem talál célba a faji, nemzetiségi, politikai stb. ellentétekre támaszkodó ellenséges propaganda és diverziós-hadjárat az olyan államban, amelynek alapépítőménye a fajok, nemzetiségek stb. teljes szabadságának és tökéletes együttműködésének megingathatatlan erő-oszlopain nyugszik.

A propagandisták mellett (azokkal szorosan és tervszerűen összeműködve) a kémek hadserege az a másik veszedelmes fegyver, amely az új háború egyik legfontosabb tényezője. A kémek tömegében a titkos és a „legális”-külső ügynökök, megbízottak mellett az „informátorok” egész hada dolgozik, valamennyi jól meghatározott frontszakaszon, pontosan meghatározott cél elérése érdekében. Egyes kémcsoportok kizárólag ipari-kémkedést folytatnak s a fontosabb hadfelszerelési, vegyszereti stb. termékek, tállállományok, újítások receptjeinek és tervrajzainak megszerzése, lemásolása a feladatuk. Más csoportok hadműveleti, hadmozdulati tervekre, titkos utasításokra vadásznak. Mások u. n. „hangulatinformátorok”, akik az ellenfél állam általános lelki és erkölcsi légkörét igyekeznek kifürkészni különböző, lehetőleg minél számosabb és változatosabb foglalkozású és szellemű személyekkel való kapcsolatok, beszélgetés, levelezés stb. útján. A totális-kém-szolgálat ügynökei tucatnyi álcában (mérnökök, turisták, artisták, kereskedelmi utazók, fotóriporterek, újságírók stb. „legális” cégrel állt) rajzanak mindenfelé.

A kémek „földalatti” hadseregé-

vel működnek össze a különböző ágentprovokátorok, merénylők, a szervezett szabotázs-akciók emberei és más, hasonló rendeltetésű elemek, akiknek szolgálatait ugyancsak előszeretettel veszi igénybe a „totális” háború vezérkara.

Erre az általános, láthatatlan kém-merénylő-diverzionista-szabotázs offenzíva méreteire és módszereire szemléltetően világít rá pl. a pár hónappal ezelőtt Algírban pusztító és milliós károkat okozó kikötői tüzvész, a warsói új központi pályaudvar égése röviddel a német-lengyel háború kitörése előtt, sorozatos vasuti szerencsétlenségek ugyanabban az időben Lengyelországban, az isztambuli hadianyagraktárak felrobbantása, külföldi mérnökök és szakmunkások ismeretes akciói a Szovjetunióban pár évvel ezelőtt, Le Havre kikötőjében az ideai sorozatos hajótűzök, különböző államokban történt tengeralattjáró és repülőszerencsétlenségek, municiógyárak levegőberőpülése, vezető politikai személyiségek elleni merényletek stb., amikor a nyomozó hatóságok mindannyiszor „bűnös kezek” munkájára bukkan-
tak.

A totális-háború vezérkarai tényleg tömegeket mozgósítanak ebben a vonatkozásban is, mielőtt még mozgásba jön a tulajdonképpeni hadigépezet. Az USA kémelhárító szolgálatának egyik legutóbbi jelentése szerint Amerikában több mint 10.000 kém működik a katonai és ipari kémiszolgálat különböző „reszortjaiban!” Franciaországban az idén, januártól augusztusig, több mint 25.000 kémgyanus esetben vettek be vizsgálatot. És mennyi maradt kivizsgálatlan!

Hogy milyen eredménnyel támad valamennyi „fedetlen” ponton a totális propagandisták és kémek hadserege az említett nemzetiségi, társadalmi, politikai stb. ellentétek által fertőzött területeken s milyen módon és erővel képes aláaknázni, megbénítani és tönkrezuzni a kellő védelemre és megfelelő ellentáma-

dásra fel nem készült államok politikai és katonai gépezetét, arra a múlt év eleje óta lejátszódott események eléggé megadják a választ! (Keleti Sándor)

A REPÜLŐGÉP A SZARAZ-FÖLDI HÁBORÚBAN.

A német-lengyel háború megdőntötte többek között azt a, különösen Armengaud francia tábornok, Maurice Bourdet francia katonai szakíró és mások által felállított elméleti tételt, amely szerint: „A léghaderő csupán a lakosság megfélemlítésére való eszköz, amely sohasem lehet főfegyvere a győzelem elérésének...” A német támadás három hete alatt a német légihaderő rácáfolt erre és bebizonyította, hogy a megfelelően irányított, kelő időben és helyen felhasznált légierő úgy a tankegységekkel és gépesített rohamgyalogsággal összeműködve, mint önálló akciók kereteiben félelmetes hadieszköz! A német légiflotta — sajnos — kifogástalanul hajtotta végre vállalt feladatait. Mik voltak ezek a feladatok? 1. Rajtaütéses támadás a háború első órájában az ellenséges repülőterek ellen, az ellenséges légierők „helyben való” elpusztítása céljából. (Ha az ellenség számos földalatti repülőtérral rendelkezik, akkor is sikeres lehet ez a támadás, legalább részben, a front-hoz közeli improvizált, u. n. szűkség-repülőterek ellen, amelyek, különösen „mozgó” háborúban, állandóan változtatni kényserülnek helyüket és így, még a legjobb álcázással sem lehetnek annyira védett helyzetben, mint eredeti „béke-állomáshelyeik” földalatti repülőterein. Ilyen esetekben természetesen, a minden támadás és védelem alapját tevő információs-szolgálat az, amely pontos utmutatással szolgál előzetesen a támadásra induló bombavetőknél.) 2. Támadás a háború első 6-12 órájában, a kialakuló front illetve határvonal mögött felvonuló és összpontosuló ellenséges csapatok, csapatszállító vona-